

[Poul Møller.]

Staten ville ikke købe al jord o. s. v. Men se, det afgørende for folketinget, når det vedtager en lov, det er, hvilken ret man giver ministeriet og ministeren, ikke hvorvidt den nuværende minister vil bruge denne ret helt eller halvt, eller i hvilken udstrækning han vil bruge den. Folketinget skal se til, når det vedtager en bemyndigelseslov, hvor langt bemyndigelsen går. Hvis forkøbsretsforslaget gennemføres, er der ingen grænse for forkøbsretten, for den landbrugsminister, der vil det, kan bruge den, hvor og når han vil. Det er rigtigt, at der står, at landbrugsministeren kan udstede en bekendtgørelse om, i hvilke dele af landet han vil have forkøbsret eller have tilbud om forkøbsret til al jord, og i andre dele af landet vil han så lade tinglyse på de ejendomme, han ønsker sig. Men det er kun en ministeriel bekendtgørelse, og en hvilken som helst landbrugsminister — eller den nuværende landbrugsminister — kan om et år eller om to år lave bekendtgørelsen om og udvide det område, hvor han ønsker forkøbsret.

Det forhold skal vi passe på, når vi vedtager lovene. Vi kan ikke bagefter komme rendende og sige: ja men landbrugsministeren sagde, at han ikke ville bruge forkøbsretten i så mange tilfælde. Har han fået sin lov, kan han gøre det. Der gives alt for mange bemyndigelser ud fra en tro på, at ministrene nok vil lade være med at bruge deres bemyndigelse, og så ser vi gang på gang, at når der er gået nogle år, bruger de dem over hele det felt, de kan. Det gælder ikke mindst landbrugsministeren.

Den højtærede statsminister og den højtærede justitsminister vil jeg gerne takke samlet for de bemærkninger, de lod falde vedrørende forholdet mellem grundlovens § 73 og § 42. Jeg synes i og for sig, at den højtærede justitsminister var inde på noget, der var meget rigtigt, og som den højtærede statsminister skulle have lyttet til. Den højtærede justitsminister har nemlig givet mig ret i, at det er regeringen, der afgør, om et lovforslag er et ekspropriationslovforslag, eller det ikke er det, og kan vi ikke overbevise regeringen om, at det er det, under udvalgsbehandlingen, f. eks. gennem eksperter- udtalelser, og regeringen bliver ved med at have den opfattelse, at det ikke er en

ekspropriationslov, så er det ikke i grundlovens forstand nogen ekspropriationslov. Det er den højtærede justitsminister enig med mig i. Det er justitsministeren, og det er regeringen, der bestemmer, om loven skal stadfæstes af kongen, eller den ikke skal stadfæstes af kongen. Noget andet er så, at domstolene senere kan træde ind. Men mindretallet har givet afkald på sine rettigheder; mindretallet, folketingsmedlemmerne, har ikke flere muligheder for at standse en ekspropriationslov, hvis regeringen siger, at det ikke er en ekspropriationslov. Det nikker den højtærede justitsminister til. Det er rigtigt; det er ubestrideligt. Det fremgår også af praksis, nemlig sygekassesagen i sin tid, og det fremgår af de statsretlige professorers fremstilling.

Ja men når det er tilfældet, så er det da ulogisk at sige, at oppositionen altså har erkendt, at der ikke er tale om en ekspropriationslov — fordi oppositionen bøjer sig for regeringens afgørelse. Det er jo regeringens afgørelse. Vi kan ikke komme nogen vegne med § 73 mod regeringen i denne sag. Den højtærede justitsminister ved jo, at han ville indstille lovforslaget til stadfæstelse af kongen, selv om der var de 60 underskrifter, og så må vi bøje os for regeringens lov. Når regeringen har sagt, at det ikke er en ekspropriationslov, og den ikke vil lade være at indstille den til stadfæstelse, kan vi diskutere til evig tid, om det var en ekspropriationslov, eller det ikke var en ekspropriationslov, men vi har ikke længere nogen ret; vi kan ikke benytte den ret, som grundlovens § 73 giver. Vi må benytte grundlovens § 42. Vi må bøje os for regeringens afgørelse, som man i så mange henseender må bøje sig for flertallets afgørelse, ikke mindst i denne sal. Det er ganske ubestrideligt. Derfor er der ikke noget dobbelttydigt i vor holdning. Nu er det i og for sig også ligegyldigt, for når vi ved folkeafstemningsbegæringen har kunnet fremkalde en sådan glæde hos alle partier, er der egentlig ingen grund til overhovedet at diskutere, hvorvidt vi skulle have valgt en anden fremgangsmåde, som, selv om regeringen ville have foretrukket den, så naturligvis var blevet standset af regeringen, som den højtærede justitsminister sagde.

Vi forstår altså på ministrenes svar her i dag, at der i den kommende tid vil blive